

Aloite hyvinvoinnin palvelualueen lautakunnalle/erityisuima-sisäliikuntarannekkeen perustaminen

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta 22.02.2023 § 15
105/02.05.00/2023

Valmistelijat / lisätiedot:
Saku Kekäläinen puh. 044 718 2515
Kati Vähäsarja puh. 044 718 2513
etunimi.sukunimi@kuopio.fi

Päätösehdotus

apulaiskaupunginjohtaja KYP Jari Kyllönen

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päättää hyväksyä liikuntapaikkapalveluiden päällikön esityksen

Päätös

Korjattiin liikuntapaikkapalveluiden ja kansalaistoiminnan palveluiden päällikön esitystä siten, että hyvinvoinnin edistämisen lautakunta hyväksyy edellä esitetyn koosteen lautakunnan vastauksena aloitteeseen.

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päättää hyväksyä liikuntapaikkapalveluiden päällikön ja kansalaistoiminnan palveluiden päällikön korjatun esityksen.

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta hyväksyi korjatun päätösehdotuksen.

Selostus

Liikuntapaikkapalveluiden päällikkö Saku Kekäläinen:

Kaj Korhonen ja Hanna-Mari Tanninen ovat tehneet aloitteen hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen lautakunnalle erityisuima-sisäliikuntarannekkeen perustamisesta. Aloitteessa mainitaan, että *”Terveysterveystenhuollossa saamme aika-ajoin asiakkailta kyselyitä ja pyyntöjä lääkärinlausunnoista, joilla asiakas haluaisi hakea sairautensa vuoksi erityisuima-liikuntahallikorttia”*. Lisäksi aloitteessa mainitaan, että *”Kaupungin halleilla näyttää olevan rannekkeet vammaisia varten. Mutta puutteena ovat kroonisesti sairaat. Selvitimme miten asia on järjestetty muissa suurissa kaupungeissa.*

Ennaltaehkäisevistä terveydenhuollon palveluista vastaavina näemme jotta muiden suurten kaupunkien tavoin kaupungin olisi syytä edistää kroonisesti sairaiden terveyttä ja hyvinvointia mikä samalla ennaltaehkäisee sairauksien pahenemista ja on siten yhteyksissä sairauenhoidosta johtuvien kustannusten kasvun hillintään, mikä puolestaan kunnan taloudelliseen liikkumavaraan.

Turhien todistuskäyntien välttämiseksi järjestelmän tulee olla mahdollisimman yksinkertainen sekä asiakkaan että hallihenkilökunnan näkövinkkelistä”.

Ehdotuksessaan Kaj Korhonen ja Hanna-Mari Tanninen mainitsevat, että *”asiakas voisi alla olevien kriteereiden täytyessä ostaa rannekkeen ilman lääkärinlausuntoa hallin kassatoimihenkilöltä.*

- 1. Henkilökohtainen invalidienpysäköintilupa*
- 2. Vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelukortti*
- 3. Näkövammaiskortti*

4. Seuraavilla KELA-kortin tunnuksilla

203 (Astma. Keuhkohtaumatauti)

103 (Diabetes)

108 (Lihastauti)

109 tai 303 (MS-tauti)

110 (Parkinsonin tauti)

112 tai 188 (Psykiatriset sairaudet)

202 (Reuma)

206 (Sepelvaltimotauti)

201 (Sydämen vajaatoiminta)

Muissa tilanteissa myöntäminen tapahtuisi harkinnanvaraisesti ei-kiireellisenä hallitoiminnan toimistotyönä lääkärinlausunnon perusteella.”

Liikunnalla ja liikkumisella on tutkitusti lukuisia hyviä vaikutuksia fyysiseen ja psyykkiseen terveyteen. Säännöllisellä liikunnalla on todettu olevan positiivisia vaikutuksia myöskin useiden sairauksien ehkäisyyn. Kuopion kaupungin liikuntapaikkapalveluissa on ollut käytössä jo vuosia pitkäaikaissairaiden kausiranneke, joka oikeuttaa käyttämään liikuntahallien uintipalveluita, Kuopiohallin rata-aluetta sekä kuntosaleja. Kausirannekkeen voi hankkia kaikki Kelan eläkkeensaajan hoitotuen saajat sekä vammaistuen saajat. Kelan internetsivuilla vammaistusta mainitaan seuraavaa:

Alle 16-vuotiaan vammaistuki

- *”Tuen tavoitteena on tukea vammaisen tai sairaan alle 16-vuotiaan lapsen päivittäistä elämää. Lapsi voi saada vammaistukea, jos hän vammansa tai sairautensa vuoksi tarvitsee säännöllistä hoitoa, huolenpitoa ja kuntoutusta”.*

16 vuotta täyttäneen vammaistuki

- *”Tuen tavoitteena on helpottaa 16 vuotta täyttäneen vammaisen tai pitkäaikaisesti sairaan henkilön jokapäiväistä elämää, työtä tai opiskelua. Vammaistuen tarve ja määrä arvioidaan aina yksilöllisesti. Sinulla voi olla oikeus vammaistukeen, jos seuraavat ehdot täyttyvät:*
  - *sinulla on lääkärin toteama vamma tai pitkäaikainen sairaus*
  - *toimintakykysi on heikentynyt vähintään vuoden ajan*
  - *sinulle aiheutuu vammasta tai sairaudesta haittaa tai tarvitset niiden takia apua tai ohjausta*
  - *et saa eläkettä tai muuta korvausta, jonka perusteella sinulla saattaisi olla oikeus eläkettä saavan hoitotukeen”.*

Eläkettä saavan hoitotuki

- *”Hoitotuen tavoitteena on helpottaa vammaisen tai pitkäaikaisesti sairaan eläkkeensaajan jokapäiväistä elämää, toimintakykyä, kuntoutusta ja hoitoa.*

Sinulla voi olla oikeus hoitotukeen, jos seuraavat ehdot täyttyvät:

- *olet kokopäiväisesti eläkkeellä*

- *sinulla on lääkärin toteama vamma tai sairaus*
- *toimintakykyysi on heikentynyt vähintään vuoden ajan*
- *tarvitset vamman tai sairauden takia apua tai ohjausta.*”

Lähde: <https://www.kela.fi/vammaistuet-pikaopas>

Jo käytössä oleva pitkäaikaissairaiden kausiranneke on ollut toimiva kokonaisuus. Henkilöt, jotka tarvitsevat tukea vammautumiseen tai pitkäaikaiseen sairauteen saavat Kelalta edellä mainituin kriteerein tukea laki vammaisuuksista 11.5.2007/570 mukaisesti ja kelan päätöksen omaava henkilö on oikeutettu hankkimaan Kuopion kaupungin liikuntapaikkapalveluiden pitkäaikaissairaiden kausirannekkeen.

Aloitteessa mainitut KELA-kortin tunnukset koskevat Kelalta saadun tiedon mukaan 24 125 henkilöä. Näistä n. 10 000 henkilöä ei ole oikeutettu hankkimaan liikuntapaikkapalveluiden edullista aikarajallista tuotetta (esim. eläkeläisten hyvinvointiranneke tai alle 20-vuotiaiden hyvinvointiranneke).

Mikäli aloitteen mukainen toiminta otetaan käytäntöön, tulee tällöin Hyvinvointialueen lääketieteen asiantuntijoiden laatia selkeä lista kaikista sairauksista, joita mahdollinen rannekkeen hankintaoikeus koskee. Aloitteessa mainittu, *”Muissa tilanteissa myöntäminen tapahtuisi harkinnanvaraisesti ei-kiireellisenä hallitoiminnan toimistotyönä lääkärinlausunnon perusteella.”* vaatii erikoisosaamista sekä resurssien lisäämistä hyvinvoinnin edistämisen palvelualueella.

Vuoden 2023 aikana kansalaistoiminnan palveluiden yksikön liikunnan edistämisen asiantuntijat valmistelevat yhteistyössä hyvinvointialueen lääketieteen asiantuntijoiden kanssa selkeän toimintamallin rannekkeen perustamisesta ja listauksen sairauksista, joilla rannekkeen voisi hankkia. Erillistä harkinnanvaraista toimintamallia ei voida resurssien ja osaamisen näkökulmasta ottaa käyttöön. Toimintamallin valmistelussa on lisäksi huomioitava taloudellinen vaikutus hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen talouteen. Selkeän toimintamallin valmistuttua tuodaan mahdollinen toimintamalli esitettäväksi vuoden 2024 talousarvio valmisteluun.

Vaikutusten arviointi

-

Esitys

Esitän, että hyvinvoinnin edistämisen lautakunta hyväksyy esityksen vastauksenaan aloitteeseen.